

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 60 K Félévre 340 K
 Negyedévre 170 K Egész évre 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főelölős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM.

Denunciálás

Régóta megbotránkozással szemléli a hazájáért aggódó magyar nagyközönség azt a vad hajszát, amit a mai alkotmányos rend ellenségei ennek a rendnek megbuktatására folytatnak. Forradalmárok, a kommunizmus fanatikussai, mindent próbált stréberek, zsidó-bérencek, tintazsidók, valutasiberek, hosszuhaju intellektüellek, császári lakajok, nemzetközi bankárok, dinasztia-imádó aulikus mágusok, kimustrált zsoldos katonák alkotják azt a vegyes martalóc-hadat, amelynek vezérkara a nemzetgyűlés padjairól irányítja az ostromot.

Ennek a vezérkarnak egyik leghangosabb tagja Rassai Károly nemzetgyűlési képviselő, aki a Ház tegnapi ülésén tudvalevőleg azt mondta, hogy nem riad vissza attól, hogy a választások alkalmával önmagát és társait, valamint magát a választást is minden esetleges atrocitásokkal szemben a külföld védelme alá helyezi és minden ilyen dolgot az antant Budapestén székelő képviselői elé fog vinni.

Tehát a „megértő, művelt“ külföld legyen a bíró abban, hogy a magyar választóközönség hogyan gyakorolta alkotmányos jogát akkor, amikor megválasztotta azokat, akikre az ország sorsának az intézését kívánja bízni. És cinikusan hozzáfűzi, hogy e tervével szemben hiába fognak a nemzet becsületére hivatkozni, az őt nem téríti el föltett szándékától.

Beavatott helyen Rassai kijelentésére a következőket mondták:

— Pódlatlanul áll az a dolog, hogy egy magyar képviselő, a szuverén magyar törvényhozó testület tagja, ennyire megfélemedezzen saját kötelességéről és arról a hűségéről, amellyel nemcsak a választói által nyert megbízatásnak, hanem az egész magyar nemzetnek tartozik.

— Rassainak ez a nyilatkozata annyit jelent, hogy már előre denunciálja a magyar választóközönség alkotmányosan megnyilvánuló akaratát a külföldi közvélemény előtt. Ez apriori tiltakozás az ellen az ítélet ellen, amely őt és társait el fogja söpörni a magyar közélet színteréről egész országrontó demagógiájával együtt.

— Rassai ur megfélemedezett arról, hogy Budapestén nemcsak a nagy, hanem a kisanant képviselői is itt vannak és kijelentésében egyáltalában nem siet disztigválni, hogy a külföldi hatalmaknak melyik képviselői lesznek azok, akiknél védelmet és oltalmat fog keresni saját maga és társai számára.

— Ugy a mentelmi vita során, mint jelenleg az indeminációs vita folyamán is az ellenzék szónokai szakadatlanul azt hangoztatták, hogy Magyarországot megalázásba vitte bele a kormány, mert engedett a külföld erőszakos nyomásának és feláldozta a nemzet szuverénitását, ma pedig Rassai Károly a magyar parlamenti ellenzék vezére maga áll oda a nyilvánosság elé, hogy eleve felkínálja a kis és nagyantantnak nemcsak önmaga és elvbarátai személyét, hanem diszkreditálja az egész magyar alkotmányos rendet is.

Ez a meggondolatlan eljárás súlyos veszedelmeket rejt magában, mert minden józanul gondolkodó ember megtárdja ítélni, hogy az alkotmányos küzdelem után mit jelent az ilyen kijelentés, és mi a konzekvenciája annak, hogy egy magyar állampolgár idegen hatalmak oltalmát és beleavatkozását kéri saját hazája szuverén államhatalma ellen.

A destrukció erősíti az egységes pártot

Budapest, jan. 14. Bethlen István gróf miniszterelnök ma reggel érkezett vissza Bécsből. A miniszterelnök most már rövidesen *fel fogja venni a tárgyalásokat az egységes párt megalakítása tekintetében.* A délelőtti folyamán gróf Klebelsberg Kunó belügyminiszterrel tanácskozott hosszabban a választójogi javaslatról. Ugyancsak ma délelőtti az *olasz követ is kihallgatáson jelent meg a miniszterelnöknek.*

Bethlen határozott fellépése sikert szerez politikájának

— Az általános közvélemény úgy a közönség, mint a képviselők körében az, hogy ezen támadások legtöbbször ugyanazon egy célt akarják szolgálni, t. i. a királypucsról akarják a közönség figyelmét elterelni. Ez pedig aligha fog sikerülni, mert mindinkább megerősödik az a nézet, hogy a kormány az adott helyzetben a leghelyesebben cselekedett és hogy a kormány szilárd akarata és elhatározása a rend biztosítása és az ország ügyének a legjobb mederbe terelése. Bethlen István miniszterelnöknek bécsi tárgyalásai is ugyilát-szik sikerre vezetnek, mint a velencei tárgyalások is sikerrel jártak.

— Bethlen István gróf miniszterelnök határozott fellépése az ellenzékkel szemben csak azt eredményezte, hogy a miniszterelnököt ma nagy gyűrű veszi körül, amelynek minden egyes tagja az ő politikáját fogja támogatni és erősíteni.

A közigazgatási és szociálpolitikai javaslatok sorsa

— Az indeminációs vita valószínűleg rövid idő múlva véget ér, mert a 8 óras ülések kifogják meríteni az ellenzékkel, amely már most is napi 5 óras beszédekre pocskolja a nemzetgyűlés drága idejét minden nem odavaló témákkal.

Nézetem szerint nagyon helytelen volna ragaszkodni a nemzetgyűlésnek február 16-ához kötött felosztásához, mert a nemzetgyűlés

Bethlen és a kisgazda vezérek tanácskozásai a választójogról

Bethlen István gróf miniszterelnök ma délután magához kérte nagyatádi Szabó Istvánt és Gál Gasztont a miniszterelnökségre. A miniszterelnökségen Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszter és a két agrárpárti vezér tanácskozott a miniszterelnökkel a választójog kérdéséről.

Gál Gaszton a tanácskozás után a következőket mondotta munkatársának: A miniszterelnök és belügyminiszter urak megismertették velünk a választójogi javaslat tervezetét. A közléseket mi referencium vettük. Pár

Letörrik az ellenzék obstrukcióját

A kormány a választójogi javaslatot okvetlenül fogja tárgyalatni még február 16. előtt.

Amennyiben az ellenzék obstrukciót rendezne a javaslat tárgyalásánál, a kormány elvan szánva arra, hogy a házszabályokan biztosított minden joggal le fogja ezt törni. Így szöbakerült az este folyamán a kisgazdapártban, hogy a házszabályok értelmében 16 óras

épen azokat a fontos törvényjavaslatokat nem tudná letárgyalni, amelyek az országot közigazgatási, vagy szociálpolitikai téren a legjobban érdeklik. Valószínű tehát, hogy a nemzetgyűlés felosztása pár héttel kitolódik és az a kitolódás oly alkotásokat eredményez, amelyek mindenesetre felérnek azzal a három héttel, amit a nemzetgyűlés ezeknek a javaslatoknak tárgyalására szándékozik fordítani.

napon belül a párt szélesebb bizottsága előtt fogja a miniszterelnök ismertetni a javaslatot.

A választójogi javaslat részleteiről nem nyilatkozhatom. A fuzióról, valamint az egységes pártokról nem volt szó a megbeszéléseken.

Ugyanílyan értelemben nyilatkozott nagyatádi Szabó István is, aki kijelentette, hogy a javaslatot a miniszterelnök a Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjával is meg fogja ismertetni és a választójogi törvényjavaslattervezete már a jövő héten nyilvánosságra kerül.

ülést is lehet tartani és ebben az esetben az elnökök 3 óránként felváltva elnökölnének.

Az indeminációs vita a 8 óras ülések alatt remélhetőleg hamarosan ki fog meülni és a miniszterelnök a jövő hét elején fog válaszolni a vita során elhangzottakra és vissza fogja utasítani mindazt a támadást, amelyeket a szél-ó karlisták a vita során a kormány ellen intéztek.

A szélső legitimisták csoportosulása

A Keresztyén Nemzeti Párt ma este 6 órakor gyűlést tartott a Wenckheim-palotában. Friedrich István megnyitó beszédében bejelentette, hogy a párt furdulóponthoz ért, amihez

az egész párt hozzájárulását kell kérnie. Nevezetesen Hornyánszky indítványt nyújtott be, amelyben javasolja, hogy a párt a Keresztyén Nemzeti Földmives és Polgárpárti nevet

vegye el. — A bejelentést éljenzéssel fogadták.

Ezután Hornyánszky Zoltán megindokolta az indítványt, amely azt célozza, hogy az ország lakosságának valamennyi rétege részt vehessen a pártban. A falvak lakosságának legnagyobb része nem kiscgazda, hanem szegény zsellér és földmives, akiket véleménye szerint a Kiscgazdapártnak osztályprogramja már eleve kizár magából. A Keresztény Nemzeti Földmives és Polgárpárt az ország egész lakosságára kíván támaszkodni.

Ezután a gyűlés egyhanguan elfogadta az indítványt majd Weisz Konrád szólalt fel, aki helyeselte az átalakulást és bejelentette, hogy az új párthoz Lingauer Albin, Ferdinánd Gyula, Taszler Béla, gróf Sigray Antal és Windischgrätz Lajos herceg csatlakoztak. Dinich Vidor beszéde során bejelentette, hogy a párthoz Huszár Elemér, Beniczky Ödön, Somogyi István, Rakovszky István és Pallavicini György örgróf is csatlakoztak.

Poincaré megbeszélései

Páris, jan. 14. Poincaré folytatja a kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásait. A nemzeti egységes kormányt akarja létrehozni, amelynek legfőbb célja az lenne, hogy biztosítsa a békefeltételek hatályát és megővje Franciaország jogait. A mai napot Poincaré az angol miniszterelnökkel való megbeszélésnek szenteli úgy, hogy e miatt a kormány alakítására vonatkozó tárgyalásai némi késedelmet szenvednek. Valószínű, hogy az új kormány csak vasárnap estére alakul meg.

Páris, jan. 14. Poincaré a parlamenti pártok vezetőivel folytatott tárgyalások során hangoztatta, hogy nem pártpolitikát akar folytatni. Megakarja teremteni a pártok között a szükséges egységet, amely nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a leszerelést is végrehajtsák és a békének gyümölcseit az egész Franciaország javára biztosítsák.

London, jan. 14. Lloyd George miniszterelnök Cannesből való elutazása előtt az angol sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy nem tudja meg, milyen lesz Poincaré magatartása, de az újságokban és a folyóiratokban megjelenő cikkeiből ismeri általános nézeteit. Az angol-francia egyezmény sorsa az új francia kormány magatartásától függ. A genovai konferenciát a legfontosabb összejövetelek egyikeként tekinti. Most először ül össze Európa valamennyi nemzete, hogy az európai békéről tanácskozzék.

Páris, jan. 14. (Wolff) A kamara szocialista radikális csoportja egyhangulag elhatározta, hogy a demokráta republikánus antantot és a nemzeti blokkot tekinti annak a pártnak, amelynek a homogén miniszteriumért felelősséget kell vállalnia és hogy ily körülmények között a szocialista radikális párt egyetlen tagja sem vehet részt a miniszterium megalakításában.

A kisebbségek védelme

Budapest, jan. 14. A népszövetségi egyesületek szövetségének nemzeti kisebbségi bizottsága fontos konferenciát hívott egybe e hó 19 re Brüsszelbe. A konferencia a nemzeti kisebbségek helyzetével foglalkozni. A Magyarországtól elszakított területeken élő magyar nemzeti kisebbség jogi helyzetének tisztázására és szanálására a Magyar Külügyi Társaság részletes javaslatot terjesztett be

— **A lutreánus lelkészválasztás.** Materny Lajos főesperes nyugdíjbavonulásával tudvalevőleg megüresedett a debreceni ág. ev. egyházközség lelképásztori állása. A meghirdetett pályázat alapján három komoly jelölt volt, akik próbaszónoklatot is tartottak: Rédey Károly nagykarolyi, Farkas Győző budai és Vietorisz László menekült brassomegyei lelkész. Rédey azonban időközben visszalépett, így most már Farkas Győző budai vallásánár megválasztása vehető biztosra. A lelkészválasztó közgyűlés ma délelőtt lesz istentisztelet után az ág. ev. templomban.

Andrássy a királypuccsról

Budapest, jan. 14. A nemzetgyűlés mai ülését Gadi Gaszton elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg. Az ülés elején a nemzetgyűlés megszavazta az indemnitási vita tartamára a 8 órási üléseket, amelyek hétfőn kezdődnek. Ezután a gazdasági bizottság előadója beterveztette a bizottság jelentését a képviselői tiszteletdíjak felemeléséről. A bizottság nem javasolja a tiszteletdíjak felemelését, de javasolja, hogy adjanak egyszer és mindenkorra 10 ezer korona drágasági pótlékot a képviselőknek. Ezt a képviselők közül azonban csak azok vegyék fel, akik arra valóban rá vannak szorulva.

Ugron Gábor hozzájárul a javaslatához, de ellenzi a hozzáfűzött feltételt, mert a képviselők között nem lehet vagyoni viszonyok szerint különbséget tenni.

Egységes nemzeti demokrácia

Czeglédy Andor a kormány gazdasági programjában is csak az adórendszer kiépítését látja megvalósítva. A pénzügyi politika kellő gazdasági alátámaszkodás nélkül nem lehet egészséges.

A miniszterelnök ur nagyon helyesen mondotta, hogy a nemzetnek szüksége van egységes demokráciára, amelynek kifejezője a keresztény nemzeti egyesülés és a kiscgazdák pártja. A kormány gazdasági politikájával kapcsolatosan hosszasan indokolja a kormányt tá-

Csontos Andor a javaslat változatlan el fogadását kéri.

Kovács J. István kívánatosnak tartaná, hogy ha még a mostani nemzetgyűlés megállapítaná a jövő nemzetgyűlés tagjainak tiszteletdíját és ilyen értelemben határozati javaslatot nyújt be.

Vass József kultuszminiszter csatlakozik az Ugron módosításához, valamint Kovács J. Istvan határozati javaslatához.

A nemzetgyűlés az előadó javaslatát Ugron Gábor módosításával fogadta el, egyben elfogadta Kovács J. István határozati javaslatát.

Ezután Csizmadia Sándor a Ház határozatához képest ünnepélyesen megköveti a nemzetgyűlést.

Egyenlő elbánást a vagyonválságtörvényekben

Ezután Mándy Samu emelkedik szólásra. A pénzügyminiszter nem foglalkozhatik az egész megcsontított, kirabolt ország államháztartási rendjének záros határidőn való helyreállításával és azzal, hogy a valutát egy év alatt megjavítsa. Ehhez nincsenek meg a szükséges előfeltételek. Helyes, hogy a pénzügyminiszter nem akar új adótörvényekkel előállni. Az adótörvények közül különösen egyre akar rámutatni, a mezőgazdaságra súlyos sérelmeket róvó első és második válságtörvényre. A második válságtörvény az ingatlan válságra vonatkozik és ha ezt szembeállítjuk az első válságtörvénnyel, amely a nagy tőkére vonatkozik, azt látjuk, hogy az egyenlő elbánás szempontjából égbekiáltó igazságtalanságok történnek a gazdasági érdekeltségek rovására. Állítja, hogy az ingatlanválságra vonatkozó törvény alapján legalább háromszorosan nagyobb a vagyonválság, sőt az ezer holdon felüli birtokoknál többszörösen nagyobb, mint az ingó tőke vagyonválsága. Az első válságtörvény alapján 20 százalékban van megállapítva a válság összege azonban ezt a tőzsdéi jegyzések alapján állapítják meg. Így a nagy tőke érdekeltségek körülbelül csak 50 százalékot fizetnek. A második válságtörvény úgy épült fel, hogy az elsőben nem alkalmazták a progresszivitást, a másodikban pedig alkalmazták. Megállapítható, hogy a nagytőke érdekeltségek legalább 25 millióddal maradtak adósok a kormánynak a vagyonválságnál,

szembeállítva a földbirtokos osztály vagyon válságával.

A jövőben összeülő nemzetgyűléstől el kell várni, hogy e tekintetben megvalósítja az egyenlő elbánást.

Foglalkozik azután a vagyonadóval, amelyre nézve a törvény kimondotta, hogy a békeárakat kell alapul venni. Kéri a pénzügyminisztert, vegye revízió alá a végrehajtási utasításoknak ezt a tételét. Lehetetlen egész Baranyában a vagyonadó alapjául a tiszta jövedelmet venni. Ha a pénzügyminiszter ragaszkodik ehhez, kívánja, hogy Baranyára nézve tegyen kivételt, mert különben a gazdálkodás lehetlenné válik.

Kállay Tibor pénzügyminiszter (közbeszól): Mindenki a tényleges jövedelme után adózik.

Mándy: A vagyonválságnál meg kell gondolni azt, hogy az a kérdés a törvényhozás elé nem kerül és így a birtokosoktól elvett földet egyedül arra a célra fordítják, amely célra a törvény előírja.

Azután a földhasználatról foglalkozik. Ezt a törvényhozás nem szabályozta, csupán rendeletek útján történtek intézkedések, amelyekben sajtáságos tüneteket vett észre. Tudjuk, hogy a földbirtokososztálynak ma sincs szervezett egyesülete. Az OME az egyetemes gazdaközönség érdekeit képviseli.

A nemzetgyűlés megérett a feloszlásra. A javaslatot 6 hónapra elfogadja.

A választójog és IV Károly

Szünet után Andrássy Gyula gróf szólal fel és kijelenti, hogy röviden ki akar térni a közelmúlt eseményeire és kifejti a jövő politikájára vonatkozó nézetét. Tegnap egyik képviselőtársa megvédte őt azzal, hogy ő akadályozta meg a földbirtokreformot. Különösnek tartja ezt a vádat, amely alaptalan. Nézete szerint a nemzetgyűlés valóságban büntetné el, ha az általa hozott törvényt nem hajtáná végre. Ez öngyilkospolitika volna, az anarchia magvát hintené el.

— A régi kormányelnökök kötelességüknek tartották, hogy itt legyenek a Házban és vezessék a Házat. Bűrből és titkos parancsokkal nem lehet a nemzetgyűlést vezetni. Itt a Házban tegye meg a miniszterelnök politikai hitvallását és innen irányítsa a pártját.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnöknek a kiscgazdapárti vacsorán tartott beszédével foglalkozik és kifogásolja azt a hangot, amit a miniszterelnök használt. Bethlen István gróf csalhatatlannak érzi magát, amikor egész

konceptiója arra irányul, hogy kiválassza azokat, akiket az ország érdekében alkalmásnak talál. A miniszterelnök nagy hibát követett el 1918-ban. Akkoriban Öfelsége kötelességének tartotta, hogy akikre a háboruban támaszkodott, azoknak jogokat is adjon és pedig az általános választójog alapján. Választójogi kompromisszum jött létre, ami alkalmat adott olyan beszédekre, hogy az általános választójog megadása csak taktikázás volt a király részéről, aki nem akarta komolyan a nép széles rétegeit választójoghoz juttatni.

— Akkor azután, amikor jött a külpolitikai katasztrófa, jött a felfordulás is, amelynek eredménye az lett, hogy Magyarország koronás királya elvesztette állását.

— Óriási hibákat követett el a miniszterelnök, amikor a választójogi kompromisszumba belevette, hogy a választójogot a magyarul irni olvasni tudáshoz köti. A király a békét akarta és a nemzetiségekkel való meg-egyezést.

A törvény a fő

Andrássy ezután áttér Kovács J. István beszédének ama részére, amelyben azt mondja, hogy 1918-ban két grófnak pártviadalát láttuk, Andrássyét és Tiszáét, és most ugyanazt látjuk Andrássy és Bethlen között.

Andrássy Gyula gróf kifejti, hogy közte és Tisza István között nem volt személyes ellentét. Ami a közelmúlt eseményeit illeti — folytatta Andrássy — nekem Tiszával csak bizonyos kérdésekben volt ellentétes álláspontom, de ez nem volt személyi ellentét, és aki csak ilyet lát, abban hiányzik a történelmi meglátás és csak kicsinyes szempontokból ítéli meg a köztünk volt viszonyt. Kovács J. István szerint most készülöben van egy második pártviadal. Andrássy kijelenti, hogy ő mindig a legerélyesebben támogatta Bethlent és elbarátaival szinte kellemetlen harcot kellett vívnia Bethlen István gróf érdekében. Talán az a pártviadal, hogy Bethlen István gróf miniszterelnököt kivette a királyra és én — mondotta Andrássy — a király mellett maradtam?

A népre lövetni is legitimizmus?

Andrássy mindig a visszatérése ellen érvelt. Mindahárom t. z. a Kormányzó, Andrássy és a miniszterelnök mindenben megegyeztek a célra vonatkozóan és az volt a gondolat, hogy az egységes pártot legitimista alapon építjük fel.

Gadl Gaszton: A népre lövetni, az is legitimizmus?

Erre a balközépen óriási vihar tört ki.

Bottlik József alelnök percekig nem tudja helyreállítani a rendet.

Andrássy: Bernolák népjóléti miniszter beszámolójában olyan kijelentést tett, hogy miért nem akadályoztam meg a királyt bejövételében, ha azt olyan veszedelmesnek láttam. Erre csak azt válaszolhatom, hogy veszedelmesnek láttam a király bejövését olyan időben, amikor az ninösen kellően előkészítve. Mert ez csak alkalmat ad a polgárháborúra, amit szomszédaink felhasználnak arra hogy egyrészt a nemzetet megalázzák, másrészt pedig kimondassák a detronizációt, amely az országot veszedelembe dönti.

Mikor ezek az események tényleg bekövetkeztek, nekem nem maradt más hátra, mint hogy a veszedelmet az országról elhárítsam,

A nemzet ellenállást mutatott

Azt hiszem, egészen másként alakult volna a helyzet, ha idebent a nemzet egységes akarata nyilvánult volna meg koronázott királlyal szemben, de amikor ellenállást mutatott, a szomszédos államok is fegyverkezni kezdtek. Vass József kultuszminiszternek, mint a kormány képviselőjének kijelentettük, hogy felelőséget vállalunk a következményekért. Ha őfelsége erről meg fog győződni, hogy a vállalkozás veszedelembe dönti a nemzetet akkor, a nemzet életét kockára tenni nem fogja.

A miniszterelnök azt is mondta, hogy ő nem lövetett a királyra, hanem csak a csapataira és környezetére. Ez kedves megállapítás. Jól tudhatta, hogy ahol a király tanácsadói vannak, ott van a király is. Azt is mondta, hogy a királyt elzártuk a kormánytól. Ennek magyarázatául szolgáljon az a körülmény, hogy Vass József kultuszminiszter már Szombat-helyen úgy viselkedett, hogy a király nem akart most vele beszélni. Arra a kérdésre pedig, hogy miért nem jött be a király Buda-

Ostenburg fogva marad

Az elnök napirendi indítványa és előadói bejelentések után *Bánffy Miklós* gróf külügyminiszter egy régebbi interpellációjára válaszolva előadja, hogy 1921 októberében a magyar kormány és az SHS állam közt megegyezés jött létre, amely szerint a határmentén mindkét részen 10—10 km. sávon belül lakó gazdák utlevél nélkül mehetnek át a határon, csak igazolványt kell szerelniük.

A külügyminiszterium több ízben felszólalt a jugoszláv kormányt, hogy a szerb helyi hatóságok az egyezmény dacára nehézségeket gördítenek a magyar gazdák átkelése elé. Sajnálatos, hogy a megegyezés nem terjed ki azokra a munkásokra, akiknek nincs földjük. A

Gadl Gaszton: (A képviselői padsorokból)
A Törvény a fő!

Erre nagy zaj tört ki.

Andrássy azt mondja, hogy mikor érezte, milyen villamos feszültséggel van telítve a közélet, ő minden erejét megfeszítette, hogy őfelsége visszatérését megakadályozza. Már augusztus óta sokat tárgyalt a Kormányzó urral és a miniszterelnökkel. A lényeges elvekben egyetérttünk, *mindhármán legitimisták voltunk* és megegyeztünk abban, hogy sürgős szükség van arra, hogy ez az elvi álláspontunk kidomborítsuk és ezáltal őfelsége rábírható legyen arra, hogy *ne jöjjön vissza*. Őfelsége abban a meggyőződésben volt, hogy amikor Gombös és Eckhard szellemében folyik itt a politika, őt esetleg fajt accompli elé állítaná és ezért nem is hallgatott azokra, akik azt tanácsolták neki, hogy idővesztéség nélkül azonnal jöjjön vissza.

tehát a király mellé kellett állnom, ha a nemzet becsületét meg akartam védeni, minden veszéllyel szemben. Én a nemzet akarátát, örendelkezési jogát akartam megvédeni a külfölddel szemben. Erre hűségességek is kötelezték, amely mindenekfelett szent előttem. Eskümet és hazaszeretemet összeegyeztethetőnek éreztem és mindkettőt azt parancsolta nekem, hogy álljak a király mellé a haza érdekében. A helyzet most egészen más volt, mint husvétkor. A miniszterelnök hiába mondta azt, hogy a diplomáciai helyzet olyan volt, hogy a nemzet egységét veszélyeztette volna, ha a király a trónt elfoglalta volna.

Ha alaposan elgondoljuk, a mobilizáció a csehek és jugoszlávok részéről nem volt olyan könnyen keresztülvihető, mint ezt a legjobban a nyugatmagyarországi események bizonyították be. A király bejövetelekor a kormány képviselőjében Vass József kultuszminiszter úgy nyilatkozott, hogy a királynak bejövését a kis és nagyantant nem nézné jó szemmel és azt a kijelentést tette, hogy a kormányt elhárított szándéka a középeurópai béke fenntartása.

pestre, elég utalnom Pallavicini interpellációjára. A miniszterelnök azt is mondta beszédében, hogy a mi politikánk a nemzet halálához, az ország szétdarabolásához vezet. A mi harcunk az 1921. évi XLVII. t.-c. eltörlésére irányul, amelyet a nemzetre nézve veszedelmesnek találok, mert azzal a nemzet forradalmi alapra áll, mert megszünteti a királyságot, a király hozzájárulása nélkül, ami csak forradalmi uton lehetséges. Ha önök kimondják azt, hogy a Habsburg-ház elveszítette uralkodói jogát és mégis a királyság elvi alapján állnak, akkor ennek folyamánya a királyválasztás. Ez pedig a legborzasztóbb korupciónak forrása. Ez csak új forradalmat fog teremteni, amit igazol a történelem is. Természetes határaink nélkül ki meri most összes erőnkkel ilyen közdelemnek kitenni és ki mer bennünket arról biztosítani, hogy a magyar fajnak egyensúlya helyre fog állani.

Andrássy azzal fejezi be a beszédjét, hogy az indemnitást csak három hónapra szavazza meg.

kormány lépéseket tett, hogy az egyezmény ezekre is kiterjesztessék.

A külügyminiszter választat tudomásul veszik.

Bodó János interpellációjában kéri, hogy a vagyonváltás törvény 84. szakaszában megállapított ama kedvezményt, amelyet azoknak a gazdáknak nyújtottak, akiknek gazdasági felszerelését a szerb és oláh hatóságok elvették, azokra is terjesszék ki, akiknek nem volt birtokuk, hanem csak gazdasági felszerelésük.

Gróf Sigray Antal kéri a minisztert, hajlandó-e Ostenburg ezredesnek — aki Nyugatmagyarországon nagy érdemeket szerzett — azonnal való szabadlábba való helyezését elrendelni még a bírói eljárás bevégezése előtt?

Belitska Sándor honvédelmi miniszter azonnal válaszol. Gróf Sigray beszédének politikai részére nem tér ki. Ostenburgnak csakugyan nagy érdemei vannak, ezzel szemben azonban a szabadlábba helyezést mindaddig nem engedheti el, amíg az ügy bírói uton befejezést nem nyert.

Gróf Sigray a választ nem veszi tudomásul.

A párbajok

Haller István kéri az igazságügyminisztert, van-e tudomása arról, hogy a párbajvetségek mindjobban elharapóznak, hajlandó-e ennek megszüntetésére sürgősen intézkedni.

Tomcsányi igazságügyminiszter válaszában kijelenti, hogy a párbajnak ő sem híve, amit az is bizonyít, hogy mindeztideig lovagias ügye nem volt, hogy Rassai javaslatánál az ismert álláspontot fogadta el, az csak azért történt, mert egyéb anomáliák történtek volna. Sajnálattal kell tapasztalni, hogy különösen egyes körökben itt a képviselőházban a politikai párbaj esete többször ismétlődik.

Igen üdvös volna, ha a házszabályok erősebb rendelkezésekkel bírnának a képviselőknek az őket érő támadásokkal szemben való megvédésére. Arra vonatkozólag pedig, hogy én ezt a párbajt állásommal összeegyeztethetőnek tartom e, szolgáljon magyarázatul az, hogy szerdán délután kaptam az üzenetet, hogy másképp nem lehet a kérdést megoldani, csak fegyveres uton. Az esetet azonnal telefonon jelenttem a Kormányzó urnak, ugyanakkor állásomról is lemondottam. Másnap azt írásban is megtettem.

Az aratás és a szövetkezetek

A miniszter választat úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul veszik.

Drózi Győző interpellációjában kéri a földművelésügyi minisztert, van-e tudomása arról, hogy a nagybirtokosok az aratómunkássággal olyan szerződést kötnek, amely a teljesített munkával nem áll arányban.

Mayer János földművelésügyi miniszter kifejti, hogy ő hozzá is sok panasz érkezik és feladatának tartja ezeket megszüntetni. Már a múlt évben adott ki rendeletet egyeztető bizottságokról. Ezek fogják a munkás és munkaadók között felmerült panaszokat megvizsgálni. Mint választott bíróság hozza meg a határozatot, amelybe mindkét fél köteles beleenyugodni.

A miniszter választat úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul veszi.

Sokorópátkai *Szabó István* meginterpellálja a pénzügy- és igazságügyminisztert arra nézve, amit egyes lapok közölnek, amely szerint 80 keresztény vállalat csődbe jutott.

Kállay Tibor pénzügyminiszter kijelenti, hogy eddig a keresztény szövetkezetek közül az OKH és a Hangya utján tíz részesült állami támogatásban.

Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter kijelenti, hogy az interpelláló képviselő által felemlített cikkek, jóllehet kilátszik belőlük a a tendencia, azonban a törvénybe nem ütköznek és így nem lehet ellenük eljárni.

Az interpelláló képviselő és a Ház a választ tudomásul veszik.

Ülés vége 6 órakor.

— **Move kiküldöttek Debrecenben.** A Move budapesti elnökségéből f. hó 16-án este a gyorsvonattal városunkba érkeznek: *Mándoky Sándor*, a szervezési osztály országos főnöke, *Papp Alajosné* szül. Bornemissza baronessa, a budapesti nőcsoport elnöke, *Franczl Alajos*, a budapesti vezetőség egyik főtisztviselője. A kiküldöttek a keddi nap folyamán az itteni Move főosztály működését fogják megvizsgálni, e célból kedden 17-én délelőtt 11 órakor a helybeni Move nőcsoportja a Városháza kistancsarnékban ülést tart, melyen Papp Alajosné a jövő programját terjeszti elő. Ugyancsak keuden délután 4 órakor az elnöki tanács a Move titkári hivatalában gyűlést tart, melyen az összes központi kiküldöttek is részt vesznek. A nőcsoport gyűlésére ezuton is meghívja az elnökség az érdeklődőket, kérve pontos és feltétlen megjelenésüket.

A bécsi tárgyalások

Kedvező kilátások

Budapest, január 14. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bethlen István gróf miniszterelnök, aki kíséretével tegnap éjjel fél 12 órakor a bécsi Ostbahnhofról külön vonaton Budapestre indult, ma reggel fél 8 órakor a keleti pályaudvaron Budapestre érkezett, ahol a keleti pályaudvar főnöke fogadta. A miniszterelnök kíséretével együtt a Várba hajtatott. A magyar delegáció több tagja Bécsben maradt, hogy az osztrák delegátusokkal folytassa a tanácskozásokat.

Bécs, január 14. A tegnapi nap folyamán úgy az osztrák, mint a magyar kormányelnök többször megragadta az alkalmat, hogy a tanácskozó osztályok tárgyalásaiba beavatkozva a felmerülő ellentéteket kiküszöbölje. Bethlen István miniszterelnök a késő esti órákban törte el utazása előtt Schober szövetségi kancellárnál búcsulótogatást tett. A két kormányelnök beszélgetése nagyon bizalmas jellegű volt.

Bécs, január 14. Hír szerint Schober szövetségi kancellár a magyar miniszterelnök látogatását előreláthatóan február folyamán fogja Budapesten viszonzni.

Bécs, jan. 14. A vasuti forgalmi bizottság ma 3 óras délelőtti és a késő esti órákig tartó délutáni ülésen folytatta a tanácskozásait. A bizottság tárgyalta a magyar ellenjavaslatokat, amelyek az osztrák javaslatok elutasítása után kerültek megvitatásra. A magyar javaslatok átmenő forgalmat kívánnak a német lengyel peage forgalom mintájára. Az osztrák delegáció ma megkezdte ezekre a javaslatokra vonatkozó megjegyzéseit. Magyar részről különös súlyt helyeztek a Győr—Sopron elbontási és a Sopron—kőszegi vasut műszaki és jogi kérdéseinek tisztázására. Ezzel párhuzamosan tárgyalások folynak a határforgalom megkönnyítése céljából.

Bécs, jan. 14. A gazdasági politikai bizottság ma még nem fejezte be tanácskozásait. A tárgyalások azonban igen kedvezően folynak, úgy hogy biztosan remélik, hogy azokat hétfőn, vagy kedden befejezhetik. A vasuti forgalmi bizottság is felbeszakította ma tárgyalásait, amelyek hétfőn folytatódni fognak. Ertesülésünk szerint a hétfői tanácskozások a bizottság tárgyalásainak eredményére döntő fontosságúak lesznek.

A baranyai határkiigazítás

A határnak a Dráváig való letolását követeljük

Pécs, jan. 14. Annakidején, amikor hírt adtunk arról, hogy a magyar-jugoszláv határmegállapító bizottság 28 muramenti községet visszacsatolt az anyaországhoz, közöltük, hogy a bizottság két hónapi szabadságra ment. Ennek az volt az oka, hogy a jugoszláv hatóságok képtelenek voltak a Délmagyarországra és Vajdaságra vonatkozó adatokat összegyűjteni, amelyek a határmegállapító bizottságnak rajok kedvező döntését biztosították volna.

A jugoszlávok ugyanis követelni akarják Szabadka egész határának az SHS. államhoz való csatolását, mert a bajai háromszögnek az anyaországhoz való visszacsatolása által mintegy 5500 katasztrális holdnyi terület Ujszabadkához került. Ezt szeretnék újból a szerbek.

Belgrádból eredő értesülés szerint a szerbek Szabadka határának visszaadása ese-

tén Magyarországot Horgos környékén „rekompenzálnak“.

A határmegállapító bizottság februárban ismét megkezdte munkáját. Székhelye Eszéken lesz és innen száll ki esetenként a határok megvizsgálására.

Magyar részről a munkálatok előkészítése már jobbra be van fejezve. A pécsi tudományos körök még a megszállás alatt nagy körültekintéssel hatalmas laboratóriumban dolgozták fel a határkiigazításra vonatkozó adatokat úgy, hogy a határmegállapító-bizottság már egy teljesen kész és minden legkisebb részletre kiterjeszkedő munkát kap kézhez, amely a kormány azon memorandumát támasztja alá, amelyben békeszerződésben előirt jogunknál fogva ellenetést tesz a határnak Torjanc—Kiskőszeg vonalában való megállapítása ellen és követeli a határnak a Dráváig való letolását.

A tőkekamat és járadékadó alá eső jövedelmek bevallása.

A tőkekamat és járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén vagy erkölcsi személy 1922. évi január hó 31-ig köteles bevallani.

Tőkekamat- és járadékadó tárgya mindaz a vagyon, melyet a föld-, ház-, keresetadó, bányaadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója közvetve vagy közvetlenül nem érint; jelesül: mindazok a kamatok, osztalékok és jutalékok, melyeket az ország valamely lakosa (egyéni vagy erkölcsi személy) a következő jövedelemforrásokból húz, úgymint: valamely lakosa (egyéni vagy erkölcsi személy) a következő jövedelemforrásokból húz, úgymint:

a) bel- vagy külföldről folyó életjáradékokból, özvegyi ellátásból vagy rokonsági évi járadékból;

b) kézi- vagy jelzáloggal biztosított vagy egyszerű adóslevelekre, váltókra vagy bármilyen kötvényekre, bel- vagy külföldön kölcsön adott továbbá hitbizományi, családi és alapítványi tőkékből;

c) belföldi földbirtokkal öszekötött, a földadó tárgyát nem képező dologi jogosítványok bérbeadásából;

d) a bányahaszonbérből és bányaművelési engedélyhez szükséges beleegyezésért járó ellenszolgáltatás (termelési jutalék) fejében;

e) külföldön fekvő föld- vagy házbirtokból, ipari, kereskedelmi s bármi nevezett alatt értendő külföldi részvényekből;

f) az állam vagy g) a törvényhatóságok által kibocsátott s külön törvények által adómentesség kedvezményében nem részesített kötvényekből; végre

h) a hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogosított pénzügyintézeteknél, továbbá takarékpénztáraknál és mindazon intézeteknél, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okmányok vagy folyószámla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkékből.

Az adózók a bevallás beadásának kötelezettsége alól a következő tőkékből folyó jövedelmekre nézve mentetnek fel: 1. A fentebb említett magyar államkötvények kamatait és 2. az adómentességben nem részesített elsőbbségi kötvények kamatait illetőleg. Az ezek után a kamatok után járó tőkekamatadót és pedig az 1. alattiak után a kifizető állami pénziár, a 2. alattiak után pedig a kamatokat kifizető társulat az illető kamatélvezőnek rovására vonja le s az illető állampénztárba szolgáltatja be. A pénzügyintézeteknél elhelyezett és fentebb h) alatt említett tőkékből folyó jövedelmet az ilyen tőkék birtokosai szintén nem tartoznak adó alá bevallani.

Ezen kamatjövdelem összegét ugyanis a pénzügyintézetek kötelesek az állampénztárnak kimutatni és az ezen kamatok után járó adót egyidejűleg beszolgáltatni. Jogosítva vannak azonban arra, hogy ezt az adót a kifizetett vagy a tőkéhez irt kamatokból visszatarthassák.

A tőkekamat- és járadékadó az adóévet megelőző évben élvezett kamat- és járadékjövdelem után lévén kivetendő, az 1922. évi

adóztatás alá az 1921. évben élvezett kamat (járadék) jövedelmet kell bevallani.

A tőkekamat- és járadékadó, valamint annak 60 százalékos hadipótléka az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vettetik ki.

Mindazok az adózók, akik tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelemforrásukat az államkincstár megrövidítésére irányuló szándékból, az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlánul mondják be, jövedéki kihágás miatt az 1909. évi XI t-c. 93., az 1920. évi XXIII. t-c. 103. (az 1913. évi 50,000. sz. hiv. összeállítás 201.) §-a értelmében büntetettnek.

Értesítés.

Debrecen sz. kir. város előljárósága hivatalosan közhírré teszi, hogy a Debreceni Vadasztársulat a város határára bérlet vadászterületén és pedig 1. Városi folyó kaszáiban, 2. Monostorerdőn. 3. Nagyerdei vadgasterületen. 4. Apafán. 5. Nagycseri erdőszőlőnél, 6. Nagycseri vadászlatnál. 7. Szata erdőszőlőnél, 8. Soma erdőszőlőnél. 9. Nagyvízi erdőszőlőnél, 10. Haláptelki erdőszőlőnél, 11. Halapi erdőszőlőnél, 12. Halapi erdőszőlőnél, 13. Kanalhegyi erdőszőlőnél, 14. Regi banki erdőszőlőnél, 15. Mézeshegyi erdőszőlőnél, 16. Felsőpaci erdőszőlőnél és 17. Alsó Paci erdőszőlőnél f. évi január 15-től február 28-ig bezárólag terjedő időre ragadozó vagy kártékony állatoknak méreg (phosphor) által való pusztítására a m. kir. Belügyminiszteriumnak 23542—1895 és 16086—1909 sz. a. k. l. rendeletei alapján hatósági engedély megadását kérelmezve, erről előre értesítetnek úgy a felsorolt területeken és azok szomszédságában levő összes birtokosok és az erdeket egész lakosság, valamint a mezőgazdasági területtel határos községek előljáróságai azzal, hogy a kérelemre nézve, f. évi január 15-től számított 8 nap alatt a hivatalozott belügyminiszteri körrendeletek értelmében Debrecen sz. kir. város előljáróságánál nyilatkozhatnak.

Városi előljáróság.

Az én jutalmam

Nyolcvanöt év romja fölött megállva
Visszanézek s megdöbbenve látom:
Mint borul lelkemre enyészett árnya,
Végig vonulva leltűnt világon...
Hát annyi szép, dicső, magasztos eszme,
Mely életre kelve tette tüzzel,
Csak azért született, hogy kárba vessze?
S mint délibáb mosolyva tűnt el?...

Törődj bele: ez a szomorú végzet,
Mit elkerülni már úgy sem lehet.
És hogyha ezt talán te is megérzed:
Jön arra is biztató felelet.
Gerendávd nőhet parányi szálka,
Botránykövé válik sima beszéd,
S kinek e súlyos kő telkére szállna:
Másokra zudítja onnan a vést...

Kit nemes szív vezet s könnyet törölve
Igyekezik enyhíteni nyomort,
Hogy ez legyen jelme tiszta tükre:
Rá a gonosz bosszút forralva ront.
Ezt értem el én is... Jósóra várva...
És mit nyertem? Vádak nagy halmazát...
Igy fekszem le mély sírom vánkosára,
S telkem az égben nyer örök hazát...

De addig is, semmivel sem törődve
Nemes ügynek védelmére kelek
S így haladok diadallal előbbre...
Hisz' tél után jő el a kikelet...
Számítok én is boldogabb jövőre...
Mert hitemben égi sugarat vezet.
Nyugodtan hajtom fejem pihenőre...
Sírom fölött él hű emlékezet.

KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN.

— **Eltűnt a Habsburg toscanai gyémántja**
Bécsből jelentik: Valamennyi európai és amerikai nagyváros titkos rendőrsége hatalmas apparátussal kutat a Habsburg-ház legértékesebb kincsei egyikének, a toscanai gyémántnak eltűnése ügyében. A kutatás most még fokozottabb eréllyel folyik Európában és az Egyesült-Államokban. A pozsonyi rendőrség Aranyosmartonban is próbálkozott nyomra jutni, de mind-érideig eredménytelenül.

Győződjön meg, hogy tökéletesebb cipőkrém nincs, mint a Pyram.

NAPI HIREK

Prókátorkodik

Andrássy Gyula, mikor a meggondolatlan királypucstörténetét elmeséli. Csúri-csavarja a szót, látszik, hogy a Terézváros gyöngy: Vázzsonyi (Weiszfeld) Vilmos a belső titkos tanácsosa. Ugy regéli a nemes gróf, hogy azon a kritikus napon úgy állott a dolog, hogy ha Ő Felseje arról fog meggyőződni, hogy a vállalkozás halálos veszedelembé dönti a nemzetet, akkor a nemzet életét kockára tenni nem fogja.

A puccs történetét azonban már más hiteles szereplő is elbeszélte annak idején és itt bátrak vagyunk figyelmeztetni a grótot, hogy a két előadás között a mi igénytelen felfogásunk szerint lényeges különbség van. Ez előadás szerint Bethlen István miniszterelnök kifejezett aggályára, hogy t. i. a király Budapestre való fegyveres bevonulásának a nemzetre nézve végzetes következményei lennének, Rakovszky „miniszterelnök” ur annyit válaszolt a telefonba, hogy Ő Felseje visszavonulása mindenestre biztosítva van. Szemelláthatólag sokkal fontosabb kérdés volt a titkos tanácsos urnak, hogy a király megmenekülhet-e kudarc esetén, mint az, hogy mi fog történni azután az országgal és a nemzettel.

Engedje meg nekünk mindkét titkos tanácsos ur, hogy ebben a felfogásban mi nem tudunk osztozni.

— **Istentisztelet.** Az ág. h. ev. templomban (Miklós-u. 3.) f. hó 15-én d. c. 10 órakor az istentiszteletet Mácsay Lajos missziói lelkész végzi. Istentisztelet után lelkészválasztó közgyűlés lesz.

— **Elmaradi a közigazgatási bizottság ülése.** Debrecen város közigazgatási bizottságának tegnap délutánra elhalasztott ülése ismét elmaradt, mert Miskolcay Lajos főispán, aki az ülésen elnökölt volna, még mindig nem épült fel influenzás betegségéből.

— **A kulturtanácsnok megszállott területen.** Dr Csűrös Ferenc kulturtanácsnok családi ügyben cseh megszállott területre utazott. Távolléte alatt dr Vass Károly tb. tanácsnok helyettesíti.

— **Jövő vasárnap lesz a Gyorsiró Kör alakuló közgyűlése.** Az eredeti tervek szerint úgy volt, hogy a debreceni Gyorsirók Társasága még a múlt év utolsó napjaiban megalkul. Az alakuló közgyűlés azonban közbejött akadályok miatt elmaradt. Az új terv szerint a Gyorsiró-kör alakuló közgyűlése jövő vasárnap, január 22-én lesz.

— **A Székely Társaság mai előadása.** „A trianoni béke ipari és kereskedelmi vonatkozásai” címen dr. Kertész István, a Székely Társaság tiszteletbeli tagja ma (vasárnap) d. e. 11 órakor az Iparoskör dísztermében (Simonffy-u. 1. c. II. em.) előadást tart, amelyen a ránk kényszerített béke káros ipari és kereskedelmi hatásait fogja ismertetni. Az előadásban szerepelni fognak a városi dalegylet énekara, Berki Lajos zenekara, dr. Tankó Béláné és Tanner Vilike, az Egyetértés színi-játékos társaság tagja.

— **Kulturdélután.** A Szt. Erzsébet nőegylet január hó 22-én, vasárnap délután 5 órakor tartja első kulturdélutánját a kath. gymnasium dísztermében válogatott műsorral. Jegyek Antalfynál kaphatók.

— **Rabmagyarok martiriuma.** A 200 le-tartóztatott szerb megszállott területi magyar-nak ügyében február 16-án lesz a tárgyalás. Ezeket a magyarokat azzal vádolták meg, hogy az SHS állam ellen összeesküdtek. Köz-tük van egy nemzeti hadseregbeli főhadnagy-nak a felesége is, akit elfogtak akkor, amikor a demarkációs vonalon átszökött, hogy szüleit meglátogassa.

Kis ház jókarban, 950
□ öl telekkel
konyhakertnek
kiválóan alkalmas fekete agyagföld
Nemes-utca 7. szám (Tócsa kert.) **Eladó.**
Ertekezhetni „Hajdúföld” szerkesztőségében
délután 6 órakor.

Baltazár Dezső ismét szónokol

Ilyen főcímet alatt és „Ujabb adatok az emigránsoknál” alcímmel lapunk legutóbbi szá-mában közölt cikkbe tördelési hiba csuszott be. Az illető rész helyesen így szól:

„A tiszántúli egyházkerület püspöke ismét megragadta az alkalmat (és a poharat) és igyekezett nagyot ütni a keresztyén nemzeti irányzatban.

Megállapította szép hegedűszóban, hogy a külföldi tőke azért idegenkedik tőlünk, mert itt a fehér terror dühöng.

A Hajdúföld már ismételtelen kifejezte aggályát afőlt, hogy a papok, püspökök a korteszpolitika szennyében hurcolják meg lelki-pásztori palástjukat és az Ur igéjének hirde-tésére rendelt templomi szöszék magaslatáról leszállanak a köznapi politika hordójára.”

Itt említjük meg, hogy Baltazár Dezső

ujabb kiruccanása a napi politika titkos talajára arra készítette a református magyarság hivatott vezetőit, hogy megismételjék már hangoztatott tiltakozásukat a veszedelmes törekvés ellen.

Mi a magunk részéről nem szününk meg hangoztatni, hogy a papokat (bármelyik fele-kezet papjai is) nem látjuk szívesen a napi politikánk nem mindig tiszta hullámaiban. A politikai tusában sebeket osztanak és a küz-dők sokszor nem csupán érveket dobálnak egymásra, hanem sarat is. Tartunk tőle, hogy a politikusnak szánt sár beszennyezheti a papi talárt is, már pedig annak meg kellene maradni a maga ragyogó tisztaságában. Ezt a veszedelmet elhárítani mindnyájunknak kötelességünk. Szomorú lenne, ha ezt éppen a főpapok és lelkipásztorok nem látnák be. A hívek már ráeszméltek.

Folyik a hadifoglyok hazaszállítása.

Budapestről jelentik: Hadifoglyaink hazaszál-lítása rendben folyik. A harmadik tuszszállit-mány ma éjjel érkezik magyar földre. A krasz-nojarszki és tomszki hadifogolytáborból is utba indultak a foglyaink Moszkva felé és így talán már ott is vannak, vagy tovább is indultak onnan Riga felé. Semmiképpen nem fedi tehát a valóságot az a régebbi értesülésünk alapján elterjedt hír, hogy hadifoglyaink hazaszállítása megakadt volna.

New-York rejtelméi grandiozus nagy kalandor film I. része — Pearl White-vel a főszerepben — ma utoljára az Uránusban.

— **Elhunyt városi mérnök.** Gyásza van Debrecen város tisztviselőkarának és szomorú-sággal hallják a gyászshirt mindazok, akik Gábor bácsit ismerték és szerették. Id. Berényi Gábor nyugalmazott városi mérnök tegnap dé-lután 86 éves korában hosszabb szenvedés után meghalt. Berényi Gábor tanulmányai elvégzése után egyideig gazdálkodott: 1870-ben mint mérnök Debrecen szolgálatába lépett és hű-séggel szolgálta a várost több mint négy év-tizeden át. A földmérő osztály vezetője volt sokáig. 1911-ben vonult nyugalomba. Berényi igazí tipusa volt a becsületes, puritán nemes érzelmű, dolgos magyar embernek. Halalát nagy családján kívül kiterjedt előkelő rokonság s a jóbarátok nagy serege gyászolja. Temetése holnap, 16-án lesz délután fél háromkor az Ajtó-utca 16. szám alatti gyászháztól a Kossuth-utcai temetőbe.

A gyásza borult család a következő je-lestést adta ki:

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, felejtethetlen jó edes atyánk, nagyatyánk és rokonunk id. járdánházi Berényi Gábor Debrecen sz. kir. város nyugalmazott mérnöke folyó hó 13-án, 86 éves korában b. ldog házasságának 55. évében elhunyt. Felejtethetlen halottunkat fo hó 16-án délután fél 3 órakor fogjuk. az Ajtó-utca 16. szám alatti gyászházból, a református egyház szertartása szerint, a Kossuth-utcai református temetőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1922. január hó 13-án. özv. id. Berényi Gáborné, sz. Nagy Paulina özvegye. Berényi Zoltán, nejevel Szilágyi Erzsébettel Berényi Gábor, Berényi Dezső, Berényi Gyula Berényi István, nejevel Czember Máriaival, Dr Berényi Andor, Berényi Ilona gyermekei. Berényi Erzsébet, Berényi Gábor, Berényi Tibor, Berényi Agnes, Berényi Gabriella unokái. Nagy Lajos sógora. özv. Berényi Gyuláné, sz. Dercényi Katalin, özv. Borsányi Elekne sz. Nagy Nelli sógoróné. A temetést Gebauer K. és Tsa temetk. int. rendezi, Kossuth-u. 2. Városháza.

Volt tisztek és altisztek figyelmébe!

Azonnali alkalmazásra felhivatnak: Két vagy három IX—XI. rangosztályba tartozó volt hi-vatásos tiszt, továbbá kettő törzsaltiszt, tiszt-helyettes és altiszt. Irodai jártasság, jó írás ki-vántatik és a gépirásban jártasok előnyben részesülnek. Mindnyájuknál elsősorban a hadi-rokkantak, azután nyugdíjasok s végül tartalé-kosok (az R. v.-beliek) lesznek alkalmazva. Jelentkezni lehet és bővebb felvilágosítást nyujt városháza, félemelet, 11. szám alatti hivatal.

— **Adomány.** Beküldött hozzánk Török Tiborné szilveszteri gyűjtéséből kifolyólag 1200 koronát, amelyből 400 koronát Vári Béla Ho-mok-u. 74. sz. alatti családnak, 800 koronát a menekült gyermekeknek juttat. Felhívjuk Vári Bélát, hogy a 400 koronaért kiadóhivatalunk-ban jelentkezzen. A menekült gyermekeknek szánt nemesszívú adományt a Menekültügyi kirendeltséghez juttatjuk.

Házasságkötés. Valló Antal városi fo-galmazó tegnap tartotta esküvőjét Göblyös Gittával.

— **Városi nyugdíjasok figyelmébe!** Fel-hívjuk mindazon városi nyugdíjasokat és öz-vegyeket, akiknek lakásában villanyvilágítás van, hogy összeírásuk végett a számvévség 17. sz. szobájában saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek. — Városi számvévség.

— **Az oláh miniszterelnök tolvajlásai.** Bu-karestből jelentik: Bratianu volt román mi-niszterelnök megtámadta Avarescu volt minisz-terelnököt az egyik újságban, hogy Magyar-országból egy egész villát ellopott és azt a saját birtokán építette fel.

Erre Avarescu is felszólt Britaniu ellen szintén újságban és ezt mondja: — A cégjegyzett dinasztiaivá előléptetett hirhedt banda jobb volna ha befogná a száját, hiszen a magyar hadizsákmányból változtatta át floricaí birtokát modern uradalommá. Ezekből a lopott holmiból szerelte fel birtokát arató-gépekkel, mezőgazdasági motorokkal, automo-bilokkal, műmalmokkal, a magyar mágnások fajlovaít elhozta és ezekkel töltötte meg istál-lóit, azonkívül innen vannak az elegáns disz-kocsijai és löszerszámjai.

— **Találtak egy félsertést.** Nem minden-napi elveszett tárgyat talált meg és vitt be a rendőrségre egy becsületes rendőr: a talált tárgy egy levágott félsertés. A legcsodálatosabb a dologban az s ez alaposan rácafol a drága-ság- és élelmiszerhiányról elterjedt s forga-lomban levő szomorú hírekre, hogy a károsult, a levágott félsertés tulajdonosa — sehogysem akar jelentkezni. Legalább is tegnap egész nap senki sem jelentkezett. A félsertést, amely nem kis feltűnést keltett a rendőrségen és ét-vágyat az ott megforduló közönségben, egy-előre az egyik detektívszobában őrzik. A rend-őrség felhívja a károsultat, hogy sürgősen je-lentkezzen, amikor is átveheti a félsertést.

— **Hadigondozottak fája** megérkezett. A fa elsőrendű hasábfá, métermázsánként 190 ko-ronába kerül. Utalványok a szövetség irodá-jában kiválthatók (Szent Anna-u. 12. sz.) Ugyan-ott elsőrendű rőzsefát is kaphatnak.

— **Hadrőa választmányi ülése** ma, vasár-nap d. u. 3 órakor városháza kistanácsstermében. Választmányi tagok teljes megjelenését kérjük. „Hadrőa” vezetősége.

— **Nyugdíjas katonatisztek,** valamint ezek özvegyei és arvai felkéretnek, hogy a kedvez-ményes vasuti jegy váltására jogosító arcképek igazolványaikat, amennyiben azt a déli vasut-vonalakra és a Győr-Sopron-Ebenfurti vasutakra érvényesíteni óhajtják, a városháza félemelet 11. számú szobában f. hó 18-ig adják be.

— **Eleven, változatos tartalommal** jelent meg a **Hajdusági Virradat** e heti száma is. Különösen figyelmet keltő „Az általános nyo-mor okai” című vezető cikke. Az élénken szer-kesztett lap tele van hajdúvármegyei hírekkel. Kapható 4 koronáért Debrecenben és a keresz-tyén tőzsdékben és az utcai asztalokon.

— **New-York rejtelméi grandiozus nagy kalandor film I. része — Pearl White-vel a főszerepben — ma utoljára az Uránusban.**

— Debrecen kereskedői közösen elhatározták, hogy üzleteiket este 6 órakor zárják. Kérik ennél fogva a n. é. közönséget, hogy szükségleteit este 6 óra előtt beszerezzni sziveskedjék.

— Ifj. Schafl János táncintézetében a Royalban, az új táncantolyamok e héten megkezdődtek. Tanórák: hétfőn, szerdán és pénteken. Gazdálkodó ifjaknak 5—7 óráig. Iparos és kereskedő-ifjaknak 8—10 óráig. Beiratások még elfogadtatnak. Különórák bármely időben.

— **NAPSUGÁR** vagyontörvény-árverésre mindennemű használati-, berendezési-, fényüzési- és műtárgy, régiség beadható e hó 21-ig Piac u. 10. l. alatt délelőtt 2 óráig. Telefon 10—10. Árverés január 25—26. délután 3 órakor.

— Jelenkor legjobb sérvkötőit, haskötőit, gumiharisnyát, ferde növesű gyermekeknek egyentartót, műlábat, műkezet készít Vitárius orvosi műközszerkesztő, Piac-u. 16., Alföldipalota.

— Alföldy Károly tánciskolájában január hó 16-án új tanfolyam kezdődik. Beiratkozások Péterfia utca 2. sz.

— **Uj keringő.** Ügyes és izléses kiállítású kóta, *Koitenitz* Rezsőnek, az Éme vegyeskara szervező karmesterének szerelem keringője jelent meg a napokban a zenemű piacon. A fülbemászó kompozíció kedves meglepetés mindenkinél, aki szereti a zenét. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 30 korona.

Vasárnapi istentiszteletek

Az ev. ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész. délután 5 órakor káth. magyaráz Dr. Révész Imre lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Baja Mihály lelkész, délelőtt 11 órakor predikál Konrad Zoltán h. lelkész, délután 2 órakor predikál Zitás István th. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Dr. Révész Imre lelkész, délután 5 órakor predikál Mezei Béla vallástani lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Dr. Bótykós Béla th., délután 2 órakor predikál Durko Gábor s. lelkész, Isptály-templomban délelőtt 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész, délután 2 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Kovács János vallástani lelkész.

Pallagon délelőtt 10 órakor predikál Uray Sándor lelkész.

Nyilastelepi elemi iskolában délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla vallástani lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele (Kollégium, l. kapu földszint, balra 2. ajtó) délután fél 4 órakor.

Vasárnapi iskolák a következő helyeken tartanak: Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth-u. 75 sz. délelőtt 9 órakor. Nőegyleti Árvaházban délelőtt 9 ó. Paesirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Leányutcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza Otthonban d. e. 9 órakor. Kollégium l. kapu, földszint, balra 5 sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor, Eötvös u. iskolában d. u. 2 órakor. Csep u. leányiskolában délután 2 órakor.

A rom. kath. templomban, vasárnap január 14-én, fél 7, 7, három egyed 11 és fél 12 órakor csendes sz. misék. 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd, — délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd, utána Szent József ájtatosság.

Az ág. evang. templomban (Miklós utca 3.) január 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, az istentisztelet ónás Andras h. lelkész végzi,

SPORT

oo

A DTE harmadik tea délutánja kabaréval, tombolával és táncal egybekötve, ma délután lesz 4—7 óráig a Royal-étteremben. A sok érdekes és értékes tárgy közül többek között egy pár cipőhöz való elsőrendű anyag lesz kisorsolva. A rövid időre való tekintettel kérjük mindenki pontos megjelenését.

Jó jég a DTE pályán. Debrecen téli sporttal foglalkozó közönségét az elmúlt héten meglepetés várta a DTE nagyerdői jégpályáján. A nagyméretű jégpálya ugyanis már teljes egészében került üzembe, jége elsőrendű, még a verseny korcsolyázókat is kielégíti. A hóval fedett háttér kellemes színezetet ad a nagyszámú korcsolyázó ott tartózkodásának. A jégpálya reggel 8 órától este 9 óráig áll a közönség rendelkezésére.

NAPIREND

Vasárnap 1922 január 15

Pál.

A Nap két 7 ó. 46. Nyug 4 ó. 33.

Gyűlések, előadások: Délelőtt 9 órakor a munkások közgyűlése a Muukás-Otthonban. — Délelőtt 11 órakor az ág. ev. egyház felkészítési gyűlése a Miklós-utcai templomban. — Délelőtt 11 órakor Kertész István előadása az Iparos Körben, Simonffy-utca 1. c. — Délután 4 órakor a Royalban: a DTE teadélutánja.

Városi muzeum: Nyitva délelőtt 10—12-ig, d. u. 4—7-ig.

A közművelődési könyvtár: Nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 4—7-ig.

Városi képtár: Nyitva délelőtt 10—12-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

Csokonai-színház: délután 3 órai kezdettel Felhő Klári népszimű; este fél 8 órai kezdettel: Cigánybáró, operett 3 felvonásban.

Hétfő 1922 január 16

Marcel

A Nap két 7 ó. 45. Nyug 4 ó. 35

Városháza: délelőtt 9 órakor tanácsülés.

Közművelődési könyvtár: nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel: Mánás Miska, 3 felv.

SZÍNHÁZ.

oo

HETI MŰSOR

Vasárnap d. u.: Felhő Klári.

Vasárnap este: Cigánybáró.

Hétfőn: Mánás Miska. A) bérlet.

Kedd: Képzelt beteg. B) bérlet.

Szerda: Mánás Miska. C) bérlet.

oo

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Vasárnap d. u. mérsékelt helyárakkal *Felhő Klári*, este *Cigánybáró* kerül színre.

Hétfőn A) bérletben *Mánás Miska* kerül színre.

Óriási érdeklődés kísérte a New York rejtelmek tegnapi előadását. Ha látni akarja ezt a csodálatos filmalkotást, melyben Pearl White az amerikaiak zseniális filmszínésznője még a tőle megszokott bravurokat is felülmúlja, igyekezzen jegyét már délelőtt a pénztárnál megváltani. A kalandorfilmek e koronázatlan királynőjét még vasárnap mutatja be az *Uranus* mérsékelt helyárak mellett. Előadások 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

Még a nő dráma 5 felvonásban a főszerepben D. Menichelli és egy kitűnő felvonásos amerikai vígjáték: „Hajrá utána” ma utoljára az Apollóban.

Dorothy Philipps New-York legjobb színésznője játsza hétfőn az Apollóban az „Ilyen az élet” című amerikai társadalmi 6 felvonásos drámában a főszerepet.

New-York rejtelmek I. része a legcsodálatosabb film, ma utoljára az *Uranusban*.

Verseny Fern Andra és Franceska Bertini között. Az *Urania* januári műsorába szokatlan bar, de a moziba járó törzspublikum részére előnyös újításokat hoz, mint pl. szerdán és csütörtökön, január 18 és 19-én 3 óras előadás keretében egy kiváló elite műsört mutat be, melyben két világhírű és kedvelt művész fog szerepelni, mint Fern Andra és Franceska Bertini. Ez alkalommal bemutatásra kerül: 1. „SPHINX” Octave Fenillet azonos című szomorú játéka 4 hosszú felvonásban. A főszerepben: Franceska Bertinivel. 2. „ISABEAU” szerelmi dráma a régmúlt időkbeli 6 felvonásban. A főszerepben: Fern Andra és Alexander Mo-

issi. Mindkét művésznőnek az idényben a leg-
szébb parádés szerepe. E remek műsorra, melyet még „Exotikus kalandok” c. 2 felvonásos kacagtató film előz meg, bátran elmondhatjuk: „valóságos színházi esték” lesznek és igazi művészek és művésznők játékában élvezetes előadásban lesz része a közönségnek. E két napon az előadások pont 5 és 8 órakor kezdődnek! S ha még azt is hozzá tesszük, hogy ez a pazar 3 óras előadás rendes helyárakkal és az utalványjegyek érvényességével mellett kerül bemutatásra, feltétlen zsúfolt házakat fog vonzani, mivel az érdeklődés már napok óta meggyilvánult!

Ma vasárnap van a „Halál kocsisa.” Lagerlöf Zelma dán író világhírű szenzációs regényének a bemutatója az *Urania*ban. Elsőrangú dán színészek játéka. Izgalmas jelenetek. Érdekes és mindvégig lebilincselő cselekmény. Azonkívül: „Rolf kalandja” c. burleszk. Előadások: 3, 5, 7 és 9-től. Hétfőn ugyanez a műsor 5, 7, 9-től. Rendes helyárak. Utalványjegyek hétköznap érvényesek!

Ión! Harry Piel, a XX. század legzseniálisabb kalandora játékaival „A fejnélküli lovas” kalandor dráma 3 rész és 18 felvonásban. E hó 20-án az *Urania*ban.

A Modern Kabaré mai műsora elejétől végig teljesen új ének- és táncszámokból áll. Ezek közt van beékelve a „Batyók mulat” c. bohózat, melynek kacagtató jelenetei nagy sikerre számíthatnak. Fellépnek Tóth Mancsi, a fővárosi Király Színház primadonnája, Kun Sándor és K. Papp Mancsi, a debreceni közönség régi kedvencei. Vadnay Andor még csak rövid ideig vesz részt a műsorban egészen új számokkal, Hóll Ottó karmester pedig szintén művészi feladatokat fog megoldani. Gara Jenő, Varga Simi, Váradi Géza, Kovács Mancsi, Somló Lilly, Heinrich Böske, Nemes Margit, Bandy Viki, Gárdonyi Lujza, Nyerges Gabi a társulat többi tagjai. A kart pedig Hamburger Berta vezeti, aki a New-York kávéház mixerője volt. Jegyek telefonon 9—76 alatt előre is válthatók.

Dietrich és Gottschlig K. T.

Figyelmeztetés.

Féltreértékek és jöhiszemű tévedések elkerülése céljából ezúton értesítem igen tisztelt üzletfeleimet, hogy miután a háború kitörése előtt az általam alapított *Gottschlig Agoston Részvénytársaság* kötelekéből kiúptam s a háborút végigküzdöttem, az édesanyám által 1865-ben, Budapest, X. ker. Füzér-u. 30. sz. a.

Dietrich és Gottschlig

likőr- és rumgyárat fenti helyen, a mai kor igényeinek teljesen megfelelően, ismét működésbe hoztam.

A *Gottschlig Agoston Részvénytársaság* gal tehát semmiféle közönségem nincsen és miután az összes régi bevált receptek birtokában vagyok, biztosíthatom nagyrabecsült régi vevőközönségemet, hogy ezúttal is a régi és legkiválóbb minőségű árut gyártom és hozom forgalomba.

Ugy régi, mint új vevőköröm pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

lovag *Gottschlig Agoston*

a DIETRICH és GOTTSCHLIG K. T.

vezérigazgatója.

Budapest, X., Füzér-u. 30.

DEBRECZENI KALAPGYAR

Szél Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI BAROMFI- ÉS GALAMB TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE

Első kiállításunk

Céljainkat megértő tenyésztársaink és a melegen érdeklődő közönség valóban tüntető támogatása mellett zajlott le egyesületünk által Debrecenben, f. hó 7. és 8-án rendezett országos baromfi- és galambkiállítás. Alig találnánk e pillanatban szavakat a megnyilvánult lelkesedés kifejezésére s így csak visszaemlékezünk azon gondolatra, mellyel ezen kiállítást megkezdettük: az első találkozót csakugyan sikerült kellemessé, eredményessé és szeretetteljessé tenni.

Ezen tudatban pedig még inkább megjelöltett egyesületünk részére azon irány, melyet a jövőbe még fokozottabb szorgalommal és erős elhatározással párosult kitartással kell követnünk: baromfi és galambtenyésztésünk nivóját emelni, azt elterjedté és tökéletessé tenni s általában megkedveltetni kedves kötelességünk lenne, hogy ezáltal megtépzott hazánk gazdasági érdekeit is előmozdítsuk.

Hálás köszönettel adózunk mindazoknak, kik ezen kiállítás sikere érdekében fáradoztak és áldozatkészségüknek fényes tanujeleit szolgáltatották. Az elismerés és köszönet zászlaját hajtjuk meg a vidékről idefáradt dr. Rupanovits János máv. felügyelő, Házy Imre főszolgabíró, Jani Ferenc földbirtokos és Hernády László telekkönyvezető, bíráló-bizottsági tagok előtt, hogy terhes megízgatásukat odaadó lelkesedéssel és szakértelemmel általános megelégedésre látták el.

Nem kisebb elismeréssel és köszönettel vagyunk a vidékről igen szép számban megjelent s fáradságot és áldozatot nem ismerő **tenyésztőtársaink** iránt, kik példás tanujelét szolgáltatva annak, hogy csak lankadatlan lelkesedéssel, megértő ügyszeretettel és törhetetlen kitartással lehet az elhanyagolt fajbaromfi- és galambtenyésztést hazánkban újból talpraállítani. Ugy érezzük, hogy kedves kötelességet teljesítünk akkor, amikor az első és kellemes találkozóhoz résztvevő vidéki tenyésztőtársak neveit e helyen megörökítjük.

Megjelentek s így a kiállítás sikeréhez nagyban hozzájárultak: Dr. Rupanovits János Szombathelyről, Házy Imre Gyomáról, Hernády László Tiszalókról, Fekete Imre, Belenta Bertalan, Bayer Béla Bekescsabáról, Szűcs Lajos Hajduböszörményről, Kiss Péter, Winkler János Budapestről, Kallay Gábor Gyuláról, Jani Ferenc, Babós Sándor és neje, Erdélyi Lajos Glücksmann József Nagykőröséről, Barcsik Sándor, Dekány János, Csollák József, Szabó István gyógyszerész, dr. Szabó Ferenc jegyző, Mayer József és neje, Karkucz Imre Gyarmathy István, August Gyula, Sárkány Ferenc és Király Ferenc és neje Szolnokról, Borsos János Ceglédre, Bodnár Sándor Ujfehértől, Bartha András, Szabó István Nyíregyházáról, Balogh István, Leskó József, Török István Karcagról, Baksi Oszkár, Konner György, Bodnós Ede Miskolcra, Remenyik István Dormándra, Bedő Pál Batonyáról, Ráncpék Gusztáv, Joób József Forrócsérről, Grempberger Lajos urad. intéző Szentpéterszegről, Török József mérnök Budapestről, Vársáhelvi István Ópályiból, Tóth Salamonné családjával Kiszujzállásról és Közli Ferenc Képestről.

Hogy e kiállításunk úgy erkölcsileg, mint anyagiilag fényesen sikerült, ahhoz az érdeklődő közönség megértő támogatása juttatta egyesületünket. A két napon több mint 2000 látogatója volt a kiállításnak, különösen melegen érdeklődött az intelligencia. A látogatók sorában ott láttuk Kratochvíl Károly körletparancsnok-tábornokot nejevel, Szentgyörgyi Lajos tábornokot, Lépes ezredesét és a helyőrség tisztikarának igen sok tagját. Megjelentek továbbá: Dr. Vargha Elemér főjegyző vezetésével a városi tanács tagjai, dr. Oláh Miklós kuriai bíró, Márk Endre udv. tan., nyug. polgármester, Richl Antal, Csanak János, Balogh István földbirtokosok, Uhlarik Béla udv. tan., nyug. üzletvezető, dr. Ferency Tibor rendőrfőtanács s családjával, Bohus Károly, Kovács Elemér postafőfelügyelő, Kernoffer József kir. tan., Poroszlay László bankigazgató, Sargóth Jenő gazd. főfelügyelő, Bahunek Elemér táblabíró, dr. Varga Lajos, dr. Tervey Tamás, dr. Kun Mihály ügyvéd, dr. Gergits Károly kir. főügyész, Latkóczy Pál állomásfőnök és neje, dr. Winkler Jenő orvos, Mihalovits Jenő gyógyszerész családjával, Jóna

István gazd. egyesületi elnök, Rácz Lajos gazd. egy. titkár stb. Megtekintette a kiállítást tanáraik vezetése mellett a tanuló ifjuság is.

A kiállítást megelőzőleg a Városháza közgyűlési termében ünnepélyes közgyűlést tartott egyesületünk, melyen a megnyitó beszédet Piskay Árpád alelnök mondta, melyre a városi Tanács nevében dr. Tatay Zoltán tanácsnok válaszolt. A megnyitó gyűlés után a jelenlevők a kiállítás izlésesen feldíszített helyiségébe vonultak, hol Csapó László alelnök és dr. Kiss Andor titkár fogadták és kalauzolták a vendégeket.

Anyagi tekintetben is a legteljesebb eredménnyel végződött egyesületünk első vállalkozása, amennyiben nevezési díjakból, adományokból, ez alkalommal belépett tagok tagsági díjaiból és belépő-díjakból 32 000 K-t meghaladó összeg folyt be, melyből a kiadásokat leszámítva, egyesületünk vagyona körülbelül 25.000 K-val fog szaporodni.

Kiállításunk anyagi sikere érdekében hozott áldozatokért egyesületünk hálás köszönetét nyilvánítja a következő nemeslelkű adományokért: Debrecen sz. k. város 1000 K., Balogh István 1000, Dolnik József 1300, Piros István 700, Létai Lajos 500, Piskay Árpád 400, Szabó István gyógyszerész Szolnok 490, dr. Kiss Arthur 300, Szabó Ödön 250, Házy Imre 200, Babós Sándor 200, Glücksmann József 700, Péntek László, Péntek Lászlóné, Körössy Ferenc 1-1 értéktárgy, Házy Imre, Fekete Imre, Belenta Bertalan, dr. Biró Barna és Mjazovszky Géza ezredes pedig kiállított állataikból ajánlottak fel tiszteletdíjakat, Albert László 100, Grempberger Lajos 100, Keszler Százados 100, dr. Kiss Arthurné 100, N. N. 100 korona, ezeken kívül pedig számos felülfizetés történt.

A kiállított baromfiak minőség tekintetében várakozáson felüliek voltak, a Széchenyi István és dr. Biró Barna plymonthjai, továbbá Jani Ferenc sárga orpingtonjai és Csuka Mihályné emdeni libái általános feltűnést keltenek. A galambosztály sok fajtája mellett is a közepesnél jóval jobb minőségben szerepelt. Különösen a hölgyközönség és a fiatalság melegen érdeklődéssel kísérte a szebbnél-szebb különlegességeket. Itt nagyon tetszettek: a körösi keringők és keleti pergők, továbbá az angol golyvások, parókások és sirálykák.

A kiállított állatok bírálatára felkért bizottság beható és szakértelemmel lefolytatott vizsgálat alapján ítélte oda a díjakat és eszközölte a minősítést. A bírálat részletes eredményét legközelebb ismertetjük.

A „Takácsok“

Fonó- Szövőipari Szövetkezet

Közli: Váradi Szabó János, ny. tisztartó-főtiszt.

Az országos statisztika adatai szerint Magyarország az utolsó békeévben mintegy félmilliárd koronával adózott a külföldnek, különösen Csehországnak fonalakért és szövetelekért. Ha az iparcikkek mai áremelkedésének megfelelően átszámítanánk ezt az összeget s arányosan elosztanánk a fogyasztásnak megfelelően az elszakított területek és Csonkama-gyarország között, arra a megdöbbentő eredményre jutnánk, hogy ma mintegy 15-20 milliárd koronát kellene fizetnünk a külföldnek textilipari árucikkért, ha ugyanolyan bőséggel ruházkodnánk, mint a békében. Ne higgyük azonban, hogy a békebeli „bőség“ alatt talán túlzott tékozlás értendő. Korántsem! Amíg ugyanis egy amerikai polgár évenként 101 koronát költött ruházati cikkekre, egy magyar fogyasztóra csak 27 korona értékű textil-áru jutott évenként és fejenként s csak 2 koronával fogyasztott többet az Európában legkevesebbet fogyasztó szerbnél.

De még a mai redukált igények mellett is textilipari behozatalunk oly teherterelt jelent, hogy mindaddig, míg annak lényeges csökkentését el nem érjük, a nemzeti vagyonosodás megindulására nem is gondolhatunk. Mindaddig adófizetői maradunk — ellenségeinknek.

Már pedig a teherterelt a ruhaneműekben való takarékoskodás fokozásával nem csökkenthetjük, mert a háborus években annyira lerongyolódtunk, hogy most a rendes fogyasztáson felül még az akkor tönkretett készletek pótlásáról is gondoskodnunk kell.

Csak egyetlen megoldás marad tehát számunkra s ez az, hogy *saját magunk állítsuk elő* azt, amire szükségünk van és lesz.

Az évről-évre elkészített statisztika azt tanítja, hogy a fent kimutatott óriási összeg nem lassu fejlődésben, hanem az utóbbi évtizedekben hirtelen, ugrásszerűen emelkedett. Itt tehát valamely természetellenes körülménynek kellett közbejönni, ami a folyamatos fejlődést így mértékben megzavarta. E hirtelen emelkedés kezdőpontja pontosan összeesik azzal az időponttal, amidőn a magyar családok szobáiból a rokka és a szövőszék a padlásokra vándorolt fel. Ekkor kezdte elveszíteni becsületét a házi szövés, nagyanyaink büszkesége, — s a hangos reklámmal feltolakodó gyári árak, a városi portákon. „Olcsobb“, mondták, akik abból éltek, hogy ezt elhittették. Sokan el is hitték és ez volt a baj. Nem volt az olcsóbb, csak éppen hogy kevesebb pénzt kellett egyszerre kifizetni érte, de hogy meddig tartott el az egyik s hányszor kellett azalatt a másikat újra megvenni, azt már nem mondogatták a gyári holmi hangos dobverői. Mert így lett volna csak érthető, hogy az olcsónak kikiáltott gyári portéka félmilliárdtal többbe került ennek a szegény országnak, mint a „drága“ házi szövés. Erről tehát hallgatni kellett.

Minket loholtattak a „kultur nyugat“ után, teremtettünk magyar gyáripárt, akár megvolt erre a gazdasági alap, akár nem.

Amilyen szélsőséges és tresz szólam a „Magyarország agrár állam“, ha azt úgy fogjuk fel, hogy itt csupán a mezőgazdasági nyersanyag-termelésnek létjogosultsága, ép annyira szélsőséges és tarthatatlan törekvés az erőszakos gyáriparteremtés, ha nem vagyunk tekintettel annak gazdasági követelményeire. Annak, hogy hazánkban a nemzeti vagyonosodást előmozdítsuk s a polgárok egyéni jólétét növeljük, nem az a módja, hogy a nyugati szomszédot szőrul-szóra utánozzuk, hanem az, hogy a meglévő közgazdasági erőket hazánk speciális helyzetének és a helyi viszonyoknak megfelelően fejlesszük, egyesítsük s egyiket a másikkal kiegészítsük.

1922 JANUÁR 31 nap

31

Prof.: Virgilia.

Kath.: N. Péter.

Okvetlen küldje be pályázatát a fenti határnapig a „Hajdusági Képes Naptár“ pályázatára.

oo

A naptárt beszerezheti a kiadóhivatalban Piac-utca 59. szám vagy bármely könyv- és papírkereskedésben valamint az újság-árusoknál.

Üzletátalakítás miatt Beszerzési áron árusít a „Hajdusági“ férfi és fiu ruhaáruház Piac-u. 67. sz. Frohner-ház. **Győződjön meg.**

E szempontok vezették szakembereinknek azt a lelkes csoportját, akik hazánk mai szomorú helyzetének megjavítására irányuló törekvésükben a „Takácsok” Fonó-Szövőipari Szövetkezetét megalapították s annak programját kijelölték.

Hazánkban csaknem mindenütt megterem a kender kitűnő minőségben, sokfelé a len is; gyapjunk kissé gondosabb kezeléssel a legkeresettebb gyapjává volna tehető; selymünk alig áll a legjobb francia selyem mögött. Egyszóval a legnemesebb textilipari nyersanyagok itt e hazai földön nemcsak megteremnek, de ritka jó minőségben teremnek meg.

Hazánk lakosságának mintegy 67%-a őstermeléssel foglalkozik s így száz és száz-ezer dolgoz, munkaképes kéz az év téli 5 hónapjában teljes téltelenségre van kárhoztatva. Milliárdokat érő munka kallódik el észrevétlenül, illetve ezt csak akkor vesszük észre, mikor a statisztika kiállítja a fülünkbe, hogy ennyivel többet adóztunk „megint jó” szomszédainknak. A „teremtünk gyáripart” megbénította a dolgoz kezeket anélkül, hogy tudott volna új munkáról gondoskodni.

A termelés két kelléke: a nyersanyag és a feldolgozáshoz szükséges munkaerő, tehát megvan és pedig bővében. Csupán a harmadik, nem kevésbé fontos kelléknek voltunk hijjával eddig és ez a felvilágosító, a szétforgácsolt erők összefogó szervezése, a szakszerű vezetés. Szövetkezetünk célja, hogy e meglévő közgazdasági erőket a gyámoltalan tapogatózásból az alkotó tevékenység biztos révébe vezesse.

A vendéglősök Nagykanizsa ellen. Nagykanizsa város képviselőtestülete a múlt év közepén szabályrendeletileg kötelezte a bormérőket, hogy minden kimért liter bor után két korona boradót fizessenek a városnak. Dacára annak, hogy az érdekeltek megfelelő beiktatást a közgyűlési határozatot, a város szedi kezdte az új adót, amiből több mint egymillió korona folyt be. A belügyminiszter aztán a múltkorában megsemmisítette az új szabály-

rendeletet s megtiltotta a városnak a boradó szedését. Az ügynek azonban ezzel még nincs vége. A bormérők visszakövetelik az eddig befizetett összegeket, a város pedig nem akar fizetni, mert véleménye szerint a bormérők a befizetett boradót annak idején áthárították a közönségre, tehát őket kár nem érte. A vendéglősök tagadják, hogy az adót áthárították volna s most pör útján akarják érvényesíteni követelésüket.

A sulyok hitelesítése. A sulyok hitelesítésében is megnyilvánul, hogy lassaukint a békebeli állapotokhoz térünk vissza. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy 1922. április 1-től kezdve csak olyan sulyok hitelesíthetők, melyek tározó ürege nem cink, hanem sárgaréz dugóval van ellátva.

A legcélyszerűbb
alkalmi ajándékokat
AZ
APOLLO
divatáruházban
veheti meg
a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.
Das választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garnitúrák, fűzők és női fehérneműk a legújabb kivitelben, flanelok, vásznak és szőnyegek nagy választékban olcsó árakon mindig kaphatók.

Somogy megyében szénbányát fedeztek fel. Mint a „Varosok Lapja” értesül, Somogy megyében gazdag szénbányát fedeztek fel. A szénbánya kiaknázásához már hozzá is kezdtek.

A Baross Gábor-Kör első két tanfolyamának sikerén felbuzdulva, elhatározták a tanfolyam széleskörű kibővítését. Serényi Gusztáv tart előadást a tőzsdé jelentőségéről és gazdasági fontosságáról. A többi előadást dr. Seidler Sándor tőzsdetitkár, dr. Sajgó Jenő és Gerendai Gyula tőzsdébizományos, dr. Wünsch Frigyes, a Magyar Távirati Iroda közgazdasági

osztályának vezetője, a Hajdúföld kitűnő munkatársa voltak szívesek elvállalni. A tanfolyam teljesen gyakorlati alapon vezeti be az érdeklődőket a valuta, deviza, értékpapír és árutőzsde körébe tartozó műveletekbe és ki képezi azokat, akik a tőzsdére mint tagok, vagy mint bizományosok akarnak bejutni.

A cseh földreform

Prága, jan. 14. (Cseh Sajtóiroda) Massaryk elnök tegnap fogadta a köztársasági pártok 5 tagú küldöttségét, amely előterjesztette a birtokreformra vonatkozó kívánságait.

Az elnök újból hangsúlyozta válaszában, hogy a földbirtokreform nagy nemzeti követelés és hogy ezidőszerint épen arról van szó, hogy a nagy birtokokból apró tagokat létesítsenek. Kívánatosnak tartja, hogy a reformnak ezt a részét teljesen, de egyszersmind azonban tervszerűen is hajtsák végre.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Szőlő
és gyümölcsös 2000 négyszögönyi haszonbérbe kiadó egy szoba konyhás lakással a Sestakertben. Értekezhetni Egyháztér 5. szám alatti ügyvédi irodában.

Méz
pergetett akácmező 40 kg. eladó Károly Ferenc József ut 52. sz. E

Eladó
a Belvárosban egy jövedelmező ház, a „öntöskert” elején egy kis ház, belső telkek, házhelyek és szőlők, továbbá földek 7 holdas, 5 holdas és 8 holdas. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth utca.

Friss tenyésztő juhok
27 db és koss 24 darab a Kassai Gazdasági akadémiának tenyésztéséből leszármazottak, eladó előjegyzéseket Hajdúföld kiadóhivatala fogad el. Az árak később ismertetve lesznek. Az előjegyzés nem kötelezi az átvételt.

Frakk
és szmoking öltöny eladó Bethlen-utca 4. E

Eladó
a Veres-utca 22. számú ház, Gazdálkodónak igen alkalmas. Értekezni lehet: Szappanos-utca 17. sz. E

Jó forgalmu
fűszerüzlet lakással együtt átadó. Cim a kiadóban.

A tőzsde

Magyar korona: 82 1/2.

Magánforgalom

A valutapiacra igen nagy élénkség volt dollárban. A külpolitikai hírek hatása alatt a márka is felelő tendenciát mutatott. A szokol, amelyet reggel alig kerestek a déli órákban szintén megszilárdult és igen sok tételt vásároltak belőle. A többi valuták nagyjából elbonyagoltak, a leiben volt még kisebb üzlet. — A déli órákban a forgalom igen megélénkült és a zürichi zárlat hatása alatt a márka 370-ig szökött fel. Kötések: dollár 632-8-7, márka 850-71, szokol 1005-18, osztrák ezres 9 és háromnegyed, 10 ezres 9 és egynegyed, lei 502-494, dinár 875-55, Svajce 123, lira 27 és egynegyed.

Értéshírl. sároltársaság Berlin 285.—, Holland 189-75, Newyork 515, London 2177, Paris 4220, Milánó 2247, Brüsszel 3925, Prága 855, Budapesti 82 1/2, Zagreb 165, Bukarest —, Varsó 17, Bécs 17, Osztrák bélyegzett 9.

Terménytőzsde.

Az utóbbi napok nyomástartó hatása ma annyiban jelentkezett a tőzsdén, hogy noha a hangulat valamivel barátságosabb a helyzet megítélése valamivel kedvezőbb volt, jelentősebb forgalom nem tudott kialakulni. Az árak nagyjában tartottak. Egy-két ekkben néhány pontos áremelkedés is fordult elő.

Tengeri forgalom nélkül 25 fillérrel megszilárdult. Az árpa piaca kissé élénkebb volt. Takarmány és sörárpából mintegy 10-15 vagon eszerint gazdát. A zab iránváta javult. A buza forgalma is nagyobb arányokat öltött, de ez a körülmény árfolyamára szilárdítólag hatni nem tudott.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2175-2200, fehérmegyei 2165-2190, pestmegyei 2165-2190, rozs 1380-400, takarmány árpa 1700-1750, sörárpa 1750-825, köles 1600-1600, zab 1450-515, tengeri 1970-020, repce 26-28, Korpa 1090-1120.

Serlesjelentés. Zárt vásári maradvány 46, nem adtak el semmit.

Szabad vásári maradvány 1081 sertés érkezett 9.

Árak: Zsirsértés fiatal nehez 76-82, köznyű 60-72.

Gazdasági **VAS** ÁRU, takarékhonnyak és butorvasalások, lemezdedények beszerezhetők:
TELEFON: 6-20
Bakos István vas-kereskedésében.
Csapó-utca 88. sz.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simon 17.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban vessz.
Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

1000 koronát nyerhet ha megveszi a
Hajdusági
Képes Naptárt
az 1922. évre.

Kapható minden könyv- és papírkereskedésben és az új ágarusoknál.

Vénkert

Domokos Lajos-utca 26. számú házastelek (Hajdu-villa) eladó. — Értekezhetni Nyomatató-utca 5. sz. alatt özv. Hajdu Gyulánál délelőtt 10 órától délután 3 óráig

Patent Hordózá

szenzációs találmány! A hordók lezáráshoz nem kell többé dugó, a hordót nem kell lepestegetni, védő bádoggal lemezekkel lezárni, megszünt a szájdongák sérülése, törése. Egy pillanat alatt légmentesen elzárható vagy ki nyitható a patent hordózárral.

Lerakat:
Hangya Keresztény Fogyasztási és Értekezési Szövetkeze, Debrecen

Eladó

Nádudvaron 38 kat. hold tanyás birtok buzavetéssel és szép tanyával. Azonnal birtokba vehető.

Bővebbet

Böszörményi László
bankbizományi és ingatlanforgalmi iroda
Debrecen, Miklós-utca 7. szám.

Keresek

megvételre 50-60 kat. holdas jó földű tanyás birtokot Debrecen határában.

Cim a kiadóhivatalban

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdemű 0-0 és aktuális mű 0-0

Írta: ifj. Weszprémy Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Rikkancsok

azonnal felvételnek lapunk kiadóhivatalában.